

Tēze. Policijas darbinieku tiesības uz pabalstu bērna piedzimšanas gadījumā.

**Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Senāta
2005.gada 5.maija**

SPRIEDUMS

lietā Nr. SKC – 296

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts šāda sastāvā:

[illegible]

2005. gada 5. maijā Rīgā izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu sakarā ar Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas kasācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 19.janvāra spriedumu O.D. prasības lietā pret Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policiju par pabalsta piedziņu.

Noklausījies senatores R.Zaķes ziņojumu, O.D. paskaidrojumus, kas uzturēja kasācijas sūdzību un Valsts policijas pārvaldes pilnvarotās pārstāves B.G. iebildumus, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

k o n s t a t ē j a

O.D. kopš 1999. gada 26. janvāra strādā Daugavpils pilsētas un rajona policijas pārvaldē Kriminālpolicijas operatīvi – tehniskajā nodaļā par galveno speciālisti.

Ar Valsts civildienesta pārvaldes 2001.gada 29.jūlija lēmumu O.D. piešķirts ierēdņa statuss. Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 3.panta otro daļu prasītāja ir specializētā Valsts civildienesta ierēdnis.

2003. gada 23. septembrī O.D. piedzimis dēls R.L..

O.D. Valsts policijā griezusies ar iesniegumu par pabalsta izmaksāšanu bērna piedzimšanas gadījumā, pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 2.panta trešo.daļu.

Minētais pabalsts prasītājai netika izmaksāts. Noraidošajā atbildē O.D. izskaidrots, ka Valsts civildienesta likuma VI nodaļā paredzētās sociālās garantijas attiecināmas uz specializēto valsts civildienestu tikai tad, ja speciālajos likumos, kas nosaka tiesiskās attiecības specializētajā valsts civildienestā, sociālās garantijas nav noteiktas.

Valsts civildienesta likuma normas, kas nosaka sociālās garantijas un to piešķiršanas kārtību nav piemērojamas attiecībā uz policijas darbiniekiem, kuru sociālās garantijas noteiktas likuma "Par valsts policiju" V nodaļā.

Speciālie normatīvie akti, kas regulē specializētā valsts civildienesta ierēdņa tiesības, tajā skaitā Iekšlietu ministrijas 2003.gada 12.marta rīkojums Nr.246, ar kuru apstiprināta "Instrukcija par materiālo pabalstu piešķiršanas kārtību Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes darbiniekiem ar speciālo dienesta pakāpi" nosaka, ka Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes darbinieks ar speciālo dienesta pakāpi var saņemt materiālo pabalstu sakarā ar bērna piedzimšanu, bet tikai no budžeta programmas "Centralizētais materiālās stimulēšanas fonds" līdzekļiem.

O.D., pamatojoties uz Valsts civildienesta likuma 25.pantu, 2004.gada 23.martā cēlusi prasību pret Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policiju par pabalsta Ls 1728 piedziņu sakarā ar bērna piedzimšanu.

Ar Daugavpils tiesas 2004.gada 3.novembra spriedumu O.D. prasība apmierināta Ls 1178 apmērā. .

Izskatījusi atbildētāja apelācijas sūdzību, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija ar 2005.gada 19.janvāra spriedumu O.D. prasību apmierinājusi.

Prasība apmierināta uz Valsts civildienesta likuma 25.panta pamata, kas nosaka, ka ierēdnis bērna piedzimšanas gadījumā saņem pabalstu sešu mēnešalgu apmērā.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka likumā "Par policiju" paredzētas policijas darbinieka sociālās garantijas, bet nav noteikta augstāk minētā pabalsta piešķiršanas kārtība un apmērs bērna piedzimšanas gadījumā.

Par nepamatotu atzīts atbildētāja arguments, ka lieta piekritīga administratīvajai tiesai.

Kasācijas sūdzībā Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policija lūdz atcelt Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 19.janvāra spriedumu un tiesvedību lietā izbeigt.

Kasācijas sūdzības autors uzskata, ka konkrētā lieta pieskaitāma pie administratīva rakstura lietām, jo valsts pārvaldes iestāžu darbinieku tiesības, pienākumi un atbildība ir viens no administratīvo tiesību regulēšanas priekšmetiem. Tiesa esot pārkāpusi Administratīvā procesa likuma normas. O.D. neesot apstrīdējusi Valsts policijas 2003.gada 18.decembra noraidošo atbildi Iekšlietu ministrijā. .

2005.gada 2.februārī Zemgales apgabaltiesa izbeigusi tiesvedību E.K. prasības lietā pret Valsts policiju par bērna piedzimšanas pabalsta piedziņu, atzīstot, ka valsts

polīcija izdevusi tiesību aktu publisko tiesību jomā attiecībā uz individuāli noteiktu personu loku. Akta tiesiskumu iespējams pārbaudīt administratīvā procesa noteiktajā kārtībā

Kasators atsaucies uz Satversmes tiesas 2003.gada 20.maija spriedumā izteikto atzinumu, ka policijas amatpersonas atrodas valsts dienesta attiecībās un to nodarbinātības tiesiskās attiecības nedibinās uz darba līguma pamata.

Iepazīnies ar lietas materiāliem un apsvēris kasācijas sūdzībā norādītos motīvus, Senāts a t z ī s t, ka spriedums atstājams negrozīts.

Saskaņā ar Valsts civildienesta pārvaldes 2001.gada 29.jūlija lēmumu O.D. piešķirts ierēdņa statuss. Līdz ar to uz prasītāju attiecināms Valsts civildienesta likuma 2.panta trešās daļas noteikums, ka tiesiskās attiecības specializētajā valsts civildienestā piemorojamas tiktāl, ciktāl tās nenosaka speciālie likumi.

Valsts civildienesta likuma normas, ko ietver likuma I nodaļa, 4.panta otrās daļas 1.punkts, IV nodaļa, kā arī VI nodaļas 22.,37.,39.pants un 40.pants attiecas uz specializētā valsts civildienesta ierēdņiem, jo uz to norāda minētais likums. Citas Valsts civildienesta likuma normas attiecas uz specializētā civildienesta ierēdņiem, ja speciālajā likumā attiecīgās tiesiskās attiecības nav regulētas.

Valsts civildienesta likuma 25.pantā noteikts, ka ierēdnis bērna piedzimšanas gadījumā saņem pabalstu sešu mēnešalgu apmērā. Šāda tiesību norma nav ietverta likumā „Par policiju”. Likumā deklarētas policijas darbinieka sociālās garantijas, taču nav noteikta pabalsta saņemšanas kārtība bērna piedzimšanas gadījumā un pabalsta apmērs. No tā secināms, ka jautājumā par pabalsta piešķiršanu bērna piedzimšanas gadījumā uz specializētā dienesta ierēdņiem, kuriem piešķirts Valsts civildienesta ierēdņa statuss, ir attiecināms Valsts civildienesta likuma 25.pants, kurā noteikts pabalsta apmērs. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka to varētu grozīt Ministru kabinets, izdodot noteikumus par likuma piemērošanas kārtību. Minēto apsvērumu dēļ nepamatota ir atsauce uz Zemgales apgabaltiesas spriedumu, ar kuru noraidīta prasība līdzīgā lietā.

Kasators kļūdaini uzskata, ka lietas izskatīšana nav piekritīga izskatīšanai tiesai vispārējā prasības kārtībā.

O.D. atteikta pabalsta piešķiršana sakarā ar bērna piedzimšanu . Šo lēmumu atbilstoši likuma „Par policiju” 23.panta 5.punkta noteikumiem viņai ir tiesības pārsūdzēt tiesā, ja ar to tiek ierobežotas viņas tiesības.

Satversmes 92.pants garantē ikvienas personas tiesības un likumisko interešu aizstāvību tiesā.

Turklāt O.D. dēls R.L. piedzimis 2003.gada 23.septembrī, bet Administratīvā procesa likums stāties spēkā ar 2004.gada 1.februāri. Pēc Administratīvā procesa likuma stāšanās likumīgā spēkā attiecībā pret O.D. nav pieņemti Valsts policijas lēmumi, kurus varētu uzskatīt par administratīviem aktiem, kā to norādījis kasators.

Nepamatota ir kasācijas sūdzības autora atsauce uz tādu Satversmes tiesas spriedumu, kas nerisina konkrētās tiesiskās attiecības.

Izvērtējot augstāk minēto, kasācijas sūdzība noraidāma.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 474.panta 1.punktu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts

n o s p r i e d a

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2005.gada 19.janvāra spriedumu atstāt negrozītu. Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas Valsts policijas kasācijas sūdzību noraidīt.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs senators

Z.Gencs

Senators

O.Druks-Jaunzemis

Senatore

R.Zaķe